
Ю. Л. БОШИЦЬКИЙ

Юрій Ладиславович Бошицький, ректор Київського університету права НАН України, професор, заслужений юрист України

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ПРАВА НАН УКРАЇНИ: 15 РОКІВ У СИСТЕМІ ЮРИДИЧНОЇ ОСВІТИ І НАУКИ ДЕРЖАВИ

Київський університет права Національної академії наук України засновано 12 грудня 1995 р. за ініціативи академіка НАН України Ю.С. Шемшученка та провідних науковців Інституту держави і права ім. В.М. Корецького НАН України. Це було креативне прагнення на базі свого науково-дослідного закладу відкрити власну високоєфективну школу підготовки майбутніх молодих юристів, якою стала Вища школа права при Інституті держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. Так у структурі Національної академії наук України вперше з'явилася унікальна можливість втілити у життя концепцію інтеграції фундаментальної юридичної науки й освіти, реалізувати результати численних юридичних досліджень та новацій щодо правового забезпечення ринкових відносин в Україні шляхом підготовки фахівців-юристів. Перші 64 студенти розпочали навчання у вересні 1996 р. А нині спільними зусиллями колективу вузу підготовлено понад 5 тисяч спеціалістів та магістрів права.

У липні 2000 р. Міністерство освіти і науки України задовольнило клопотання Вищої школи права про видачу ліцензії на підготовку магістрів права. Одночасно, з урахуванням досягнень навчального закладу, було запропоновано змінити його назву на Київський університет права і прийнято відповідне рішення Державної акредитаційної комісії України. Це стало визнанням здатності професорсько-викладацького колективу заснованого на академічній базі, готувати юристів на високому рівні. У цьому акті також знайшла своє підтвердження актуальність і життєздатність зазначеної інтеграційної концепції вищого навчального закладу.

25 травня 2005 р. Президія Національної академії наук України обговорила питання про інтеграцію юридичної освіти й науки на прикладі роботи науково-освітнього комплексу, що складають Інститут держави і права ім. В. М. Корецького НАН України та Київський університет права НАН України. Президент НАН України, академік Б. Є. Патон підкреслив важливість набутого в науково-освітньому комплексі досвіду, який заслуговує поширення тому що покладена в основу діяльності вузу концепція зближення фундаментальних правознавчих досліджень і юридичної освіти дає змогу сформувати унікальний науково-освітній комплекс, у якому провідні вчені Академії безпосередньо передають свої знання студентській молоді.

За роки своєї діяльності Університет виріс до вагомої складової частини унікального для нашої країни науково-освітнього комплексу, основне завдання якого можна сформулювати так: *«Навчати студентів не догмі закону, а духу права»*.

Сьогодні 2600 студентів опановують правознавство та міжнародне право в стінах Київського університету права НАН України – сучасного креативного вищого навчального закладу IV рівня акредитації. Ми – єдиний навчально-науковий комплекс у системі Національної академії наук України, що здійснює підготовку, перепідготовку та підвищення кваліфікації фахівців-юристів і юристів-міжнародників за освітньо-кваліфікаційними рівнями бакалавра, спеціаліста, магістра на денній, заочній, заочно-дистанційній формах навчання та на екстернаті. Крім того, університет має ліцензію на підготовку іноземців за ліцензованими напрямками підготовки та на підготовку до вступу у вищі навчальні заклади.

Університет акумулював власний високопрофесійний професорсько-викладацький склад: докторів та кандидатів юридичних наук, професорів, доцентів, які несуть в аудиторію реальний життєвий досвід і тим самим значно збагачують процес навчання, підвищують цінність освіти, яку отримують майбутні

юристи. Викладачами профілюючих дисциплін є провідні науковці в галузі юриспруденції, академіки, члени-кореспонденти Національної академії наук України та Національної академії правових наук України.

Поглиблену підготовку юристів в університеті здійснює професорсько-викладацький склад восьми кафедр.

Так, кафедра *конституційного та адміністративного права* забезпечує проведення наукових досліджень і викладання дисциплін переважно у галузі публічного права. Навчальний процес забезпечують висококваліфіковані викладачі, які мають значний практичний досвід та видатні вчені-правознавці, серед них один академік НАН України, один член-кореспондент НАПрН, 20 кандидатів наук. Також до викладання залучаються висококваліфіковані фахівці з числа адвокатів, державних діячів, працівників судових та правоохоронних органів. Кафедра акцентує увагу на відборі кращих студентів для здійснення наукової діяльності у майбутньому в магістратурі та аспірантурі. Сьогодні на кафедрі функціонує аспірантура зі спеціальності 12.00.07 – адміністративне право; фінансове право; інформаційне право.

Кафедра цивільного і трудового права має потужний за своїм інтелектуальним і творчим потенціалом колектив, до складу якого входять три доктори юридичних наук та 16 кандидатів юридичних наук. Свою повсякденну діяльність кафедра спрямовує на ефективну реалізацію концепції освіти університету, що поєднує триєдність ціннісних орієнтацій: навчання, наукове дослідження та виховання студентів на європейському рівні. На кафедрі успішно діє аспірантура зі спеціальностей 12.00.03 – цивільне право і цивільний процес; сімейне право; міжнародне приватне право; 12.00.05 – трудове право.

Кафедра міжнародного права та порівняльного правознавства – розпочала свою діяльність з початку заснування КУП НАН України. Склад кафедри налічує 19 науково-педагогічних працівників, серед яких два доктори наук, 10 кандидатів наук та доцентів. Протягом п'ятнадцяти років науковці кафедри міжнародного права та порівняльного правознавства досягли помітних результатів. У стінах Університету створено чимало фундаментальних праць з актуальних проблем міжнародного права та порівняльного правознавства, активно готуються наукові кадри. На кафедрі функціонує аспірантура зі спеціальності 12.00.11 – міжнародне право.

Кафедра теорії та історії держави і права сьогодні – це потужний осередок навчальної та наукової діяльності, де працює 16 науково-педагогічних працівників. За кафедрою закріплені загальнотеоретичні та гуманітарні дисципліни, які забезпечують формування у студентів основ професійних знань. Викладачами кафедри підготовлена та видана Мала енциклопедія теорії держави і права (2010 р.), яка стала одним із перших у вітчизняній юридичній науці енциклопедичним виданням з теорії держави і права. На кафедрі діє аспірантура зі спеціальності 12.00.01 – теорія та історія держави і права; історія політичних та правових вчень.

Кафедра кримінального права і процесу забезпечує викладання дисциплін кримінально-правового циклу та є випускаючою для спеціалізації «Суд. Адвокатура. Прокуратура». На кафедрі працює 26 кандидатів юридичних наук та доцентів. Функціонує криміналістична лабораторія, створено Музей криміналістики. Наукова робота кафедри кримінального права та процесу спрямована на дослідження актуальних проблем кримінального права, кримінології, кримінально-процесуального та кримінально-виконавчого права, підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників. Кращі випускники мають можливість продовжити опанування фахом у магістратурі й аспірантурі зі спеціальності 12.00.08 – кримінальне право та кримінологія; кримінально-виконавче право.

Кафедра підприємницького права була створена у 2008 р. з метою забезпечення навчального процесу і формування у студентів цілісного уявлення про правові засади здійснення підприємницької діяльності в нашій державі. На кафедрі працюють 15 викладачів, які є висококваліфікованими фахівцями з підприємницького права в цілому та з правового регулювання окремих сфер підприємництва. Наукова робота кафедри підприємницького права здійснюється шляхом дослідження сучасних концепцій правового регулювання підприємницької діяльності та окремих сфер підприємництва, аналізу чинних нормативно-правових актів України у відповідній сфері та розробки рекомендацій щодо їх удосконалення, зокрема в контексті європейського вибору нашої держави. При кафедрі функціонує аспірантура за спеціальністю 12.00.04 – господарське право; господарське процесуальне право.

Кафедра гуманітарних дисциплін займає особливе місце в системі навчального процесу Київського університету права НАН України. Провідними тематичними напрямками діяльності кафедри є політологія і соціологія; філософія права і логіка; етика юриста і культурологія; риторика. Історія кафедри гуманітарних дисциплін відображає історію становлення Київського університету права НАН України та існує в якості його самостійного структурного підрозділу, який бере участь у підготовці майбутніх фахівців-правників. Основними завданнями кафедри є: формування сучасного світогляду сту-

дента; створення якісної гуманітарної, соціокультурної та професійної бази випускника; розвиток креативного мислення студента, а також творчих навичок до самонавчання. У 2009 р. на базі кафедри гуманітарних дисциплін був створений Центр політологічних, гуманітарних та прикладних досліджень, яким було реалізовано унікальний дослідницький проект «Європейська перспектива України: ціннісні та політичні орієнтації студентів-правознавців».

Кафедра іноземних мов створена у вересні 2008 р. і забезпечує викладання чотирьох іноземних мов – англійської, німецької, французької та іспанської, у тому числі, і під час факультативних занять для студентів, які бажають поглибити свої знання. Згідно з Концепцією викладання іноземних мов відповідно до вимог Комітету Ради Європи, затвердженою вченою радою університету в жовтні 2008 р., головною метою навчання іноземним мовам є формування професійно-орієнтованої міжкультурної компетенції, що базується на розвитку комунікативної, соціокультурної, фахової та навчальної компетенцій; збільшення кількості годин, відведених навчальним планом на викладання іноземних мов; запровадження європейських стандартів у практику викладання; оснащення лінгафонних кабінетів найсучаснішою технікою і забезпечення навчального процесу сучасними підручниками тощо.

Кафедра фізичного виховання і спорту – наймолодша кафедра університету, створена в лютому 2010 р., здійснює навчально-виховний процес із фізичного виховання та його спеціалізованих напрямів у ході навчального процесу і в позанавчальний час. Для задоволення потреб студентів у заняттях спортом, в університеті створені секції з футболу, регбі, волейболу, атлетичної гімнастики, шейпінгу та аеробіки.

Основним напрямом роботи всіх кафедр університету є організація та безпосереднє здійснення впровадження креативних інновацій, що зароджуються в навчальному та науковому процесі університету. Це – організація та проведення занять зі студентами, навчально-методичні рекомендації щодо їх самостійної роботи, проведення консультацій, контроль за успішністю в навчанні, допомога з боку викладачів у самостійному засвоєнні наукових знань та придбанні практичних навичок. Особливе значення кафедри приділяють підготовці та виданню підручників, навчальних посібників, інших навчально-методичних матеріалів за дисциплінами, що викладаються.

Одним з найважливіших стратегічних завдань на сьогоdnішньому етапі модернізації вищої освіти України є забезпечення якості підготовки фахівців на рівні міжнародних стандартів. Розв'язання цього завдання можливе за умови впровадження інноваційних технологій навчання. Саме тому в КУП НАНУ було впроваджено концепцію **майстер-класів** як ефективної інноваційної форми навчання студентів, що направлена на підвищення якісного рівня вищої юридичної освіти і посилення її конкурентоспроможності серед інших вузів країни аналогічного профілю.

Майстер-класи проводяться паралельно з вивченням навчальної дисципліни і сприяють формуванню обізнаності студентів та викладачів із сучасними правовими дослідженнями науковців та досвідом практиків України та зарубіжних країн. До участі в майстер-класах запрошуються найкращі вітчизняні та іноземні фахівці різних галузей права, а також авторитетні юристи-практики, вчені та викладачі юридичних вищих навчальних закладів.

Київський університет права НАН України здійснює підготовку фахівців за двома напрямками **«Право» і «Міжнародне право»**. Фактично навчальний заклад є профільним, де поряд із теоретичним навчанням студенти мають можливість здобути практичні знання у місцевих державних адміністраціях, судах, органах прокуратури тощо. Навчально-виробнича практика студентів університету проводиться згідно графіка навчального процесу за програмами, розробленими відповідними кафедрами і погодженими з керівництвом баз практики. Позитивним моментом є Угоди про організацію практики між Університетом і базами практики, зокрема, з Генеральною прокуратурою України, Державною судовою адміністрацією України, Міністерством юстиції України, Київською обласною державною адміністрацією, Вищим господарським судом України, тому всі студенти забезпечені місцями практики.

Важливе значення в процесі навчання має не лише професійне викладання дисциплін, а й добре налагоджена організаційна і методична робота. Ректорат та науково-педагогічні працівники КУП НАН України спрямовують свою діяльність на формування всебічно розвиненого, активного, не байдужого до проблем суспільства сучасного студента. За роки навчання студенти повинні опанувати знання, які б допомогли їм стати конкурентоспроможними фахівцями на ринку праці. Кращі студенти, які проявили інтерес до наукової роботи, можуть продовжити навчання в магістратурі та аспірантурі. Цьому сприяють бездоганні умови для навчання і науково-дослідницької роботи: сучасні обладнані навчальні аудиторії, криміналістична лабораторія, комп'ютерні класи тощо.

У 2005 р. Університет отримав ліцензію на підготовку **юристів-міжнародників за денною та заочною формами навчання**. Це сприяло подальшій популяризації відділення міжнародного права та підготовці фахівців з міжнародного публічного, приватного та європейського права. Відділення міжнародного права, як структурний підрозділ Київського університету права НАН України, було створено в

2007 р. вже на сучасній матеріально-технічній та інформаційній основі. Накопичений досвід, високий професіоналізм викладачів і співробітників, динаміка розвитку, реальна внутрішня і міжнародна конкурентоспроможність випускників дозволили відділенню стати одним із провідних центрів підготовки національних кадрів у сфері міжнародного права.

Регіональна політика розвитку Київського університету права НАН України спрямована на забезпечення можливості надати мешканцям віддалених областей України якісну вищу юридичну освіту зі значно меншими витратами, ніж у столиці. Так, у 1997 р. розпочало свою історію, тоді, **Рівненське відділення** Вищої школи права при Інституті держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. У 2001 р. воно реорганізоване у Рівненську філію Київського університету права, а з 2005 р. – у Рівненський інститут Київського університету права НАН України (РІ КУП НАН України). Унікальність філії у вдалому поєднанні наукових та освітніх перспектив, тому сьогодні РІ КУП НАН України – один з визнаних осередків юридичної освіти Волині. Наукові конференції, що проводяться на базі інституту, присвячені проблемам державотворення, конституціоналізму та реформуванню українського суспільства, забезпечують різновекторність наукового пошуку. Підвищення правової освіти населення ефективно забезпечує юридична клініка, створена для підвищення рівня знань студентів, впровадження в навчальний процес елементів практичної роботи, надання безкоштовної кваліфікованої допомоги визначеним категоріям осіб. РІ КУП НАН України працює винятково під патронатом базового закладу. Професіоналізм викладачів, які читають лекції студентам, їх небайдуже ставлення до проблем інституту – неодмінна запорука успіху і підстава для оптимізму.

У 2002 р. створено **Навчально-консультативний центр університету в м. Ужгороді (НКЦ)**, який є територіально відокремленим структурним підрозділом КУП НАН України без права юридичної особи. НКЦ готує фахівців за напрямом «Право» за заочною формою навчання з ліцензійним обсягом 60 осіб, сприяючи таким чином бакалаврам-правникам з Закарпатської області та інших регіонів України здобувати спеціальність за напрямом «Право» із врахування розвитку ступеневої освіти у Київському університеті права НАН України. Діяльність регіонального підрозділу КУП НАН України у Закарпатті була схвалена міжвідомчою координаційною радою при Закарпатській облдержадміністрації з питань пропаганди та правової освіти населення. Сьогодні навчальний процес у НКЦ забезпечують 37 науково-педагогічних працівників, з них 62 % мають наукові ступені та вчені звання. Свідченням високого рейтингу Київського університету права НАН України у Закарпатті сьогодні є його популярність не лише серед абітурієнтів, а й роботодавців області. Значна кількість випускників працює у місцевих органах державної влади, судових та правоохоронних органах, податкових адміністраціях, митних органах тощо. Працевлаштування випускників за фахом у середньому щорічно становить понад 70 %.

З метою покращення якості освітніх послуг в університеті у 2010 р. створено **Навчально-методичну раду**, основним завданням якої є планування та координація навчально-методичної роботи, контроль за її станом у навчальних підрозділах вузу, розробка практичних рекомендацій і пропозицій щодо вдосконалення навчального процесу та його методичного забезпечення. Крім того НМР розглядає питання про організаційно-методичний рівень навчального процесу та якість його методичного забезпечення на конкретних кафедрах і робить висновок про їх відповідність встановленим вимогам та подає рекомендації стосовно організації нових кафедр та відкриття базових напрямів і спеціальностей.

Для багатьох студентів навчання в нашому університеті починається з **відділення довузівської підготовки**, яке надає можливість шляхом професійної орієнтації познайомитися з викладачами, методами їхньої роботи та професійним рівнем підготовки задовго до основного навчального процесу. Це відділення допомагає майбутнім абітурієнтам поповнити, систематизувати і упорядкувати знання із загальноосвітніх предметів та вирішити завжди складне питання вибору майбутньої професії. Навчальний процес забезпечує колектив висококваліфікованих викладачів, які докладають всіх зусиль для того, щоб підготувати молодь до навчання в нашому навчальному закладі з високими вимогами до рівня знань абітурієнтів.

У своїй діяльності КУП НАН України забезпечує розвиток юридичної освіти на основі прогресивних концепцій, запровадження у навчально-виховному процесі новітніх педагогічних та мультимедійних технологій, науково-методичних досягнень, утворення системи інформаційного забезпечення освіти тощо. Університет відповідає на ці вимоги часу створенням нових форм навчання. Йдеться, зокрема, про заочно-дистанційну форму навчання, яка з'явилася з розвитком інформаційних мультимедійних технологій і стає чимдалі популярнішою у світі. Для її запровадження нашими працівниками було розроблено спеціальний сайт, підготовлені спеціальні програми, а власні підручники переведені в електронний варіант. Викладачами були розроблені спеціальні тести для перевірки знань студентів. Широкий доступ викладачів і студентів до мережі Інтернет надає можливість користуватися фондами наукових бібліотек світу, допомагає слідкувати за останніми змінами у законодавстві України та інших держав.

Концепція розвитку Київського університету права НАН України ґрунтується на тому, що система сучасної вищої юридичної освіти – це синтез актуальних знань у сфері фундаментальних та приклад-

них правничих наук, а також близьких за предметом дослідження соціогуманітарних наук. Основною ідеєю розвитку університету на сучасному етапі є підготовка фахівців, здатних до систематичного поновлення і оновлення здобутого інтелектуального багажу, підвищення досягнутого освітнього рівня. І саме тому до наукових досліджень в університеті залучаються як викладачі, так і докторанти, аспіранти, студенти, що в свою чергу забезпечує тісний взаємозв'язок навчальної та наукової діяльності.

Науково-дослідна та інноваційна діяльність Київського університету права НАН України є одним із пріоритетних напрямів нашого розвитку та невід'ємною складовою життя вузу, що спрямована на задоволення потреб навчально-виховного процесу і здійснюється з метою інтеграції наукової, навчальної і виробничої діяльності в системі вищої юридичної освіти.

Університетські наукові дослідження більшою мірою зорієнтовані на вивчення актуальних проблем державотворення та правотворення, сучасних проблем та перспектив розвитку національного законодавства, вироблення науково обґрунтованих пропозицій щодо подальшого розвитку та вдосконалення національної правової системи в цілому. Академічні підходи до підготовки фахівців у сфері права забезпечуються новітніми методологічними прийомами та засобами, зокрема підготовкою та видання підручників та навчальних посібників.

Поряд із цим, науково-педагогічні працівники університету щорічно публікують результати своїх наукових досліджень в монографіях, підручниках, навчальних посібниках, збірках наукових праць, які видає університет.

У 2009 р. за рішенням Вченої ради Київського університету права НАН України розпочато підготовку циклу довідково-енциклопедичної літератури, а саме малих енциклопедій. Першим таким виданням у 2009 р. стала «Мала енциклопедія права інтелектуальної власності», а вже у 2010 р. була підготовлена та видана «Мала енциклопедія теорії держави та права». Нині університет готує до видання малі енциклопедії приватного права, конституційного права, міжнародної безпеки тощо.

Одним із головних засобів досягнення державних стандартів якості підготовки фахівців з вищою освітою шляхом інтеграції навчально-виховного процесу і науки, проведення різного формату наукових заходів (конференцій, круглих столів, наукових семінарів) із залученням до участі в них науково-педагогічних працівників та студентської молоді.

Починаючи з 2000 р. університет проводить щорічну науково-практичну конференцію «Законодавство України: проблеми та перспективи розвитку», яка присвячена сучасному стану, тенденціям та перспективам розвитку законодавства України.

Враховуючи, що наш заклад був створений під егідою Інституту держави і права ім. В. М. Корецького, то цілком закономірним стало те, що в лютому 2008 р. ми започаткували проведення Наукових читань, присвячених пам'яті Володимира Михайловича Корецького, наукова спадщина якого є не оціненим вкладом та здобутком світової юридичної науки. Вже три роки поспіль цей науковий форум об'єднує в стінах КУП провідних вчених у галузі міжнародного права та порівняльного правознавства України та зарубіжних країн, а за результатами читань видається збірник наукових праць.

Зважаючи на зростаючу роль порівняльного правознавства як способу дослідження і оцінки правової дійсності та з урахуванням сучасних інтеграційних процесів, зростання інтересу до вивчення та взаємного використання досвіду розвитку національних правових систем, обміну правовою інформацією та науковими ідеями. У 2009 році університетом започатковано проведення міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні проблеми правової системи України», а в 2010 р. започатковано проведення всеукраїнської-науково-практичної конференції «Актуальні проблеми правотворення в сучасній Україні», які проводяться в м. Алушта (АРК) щорічно.

З метою залучення талановитої студентської молоді до науково-дослідної діяльності університетом вже п'ятий рік поспіль проводиться міжнародна науково-практична конференція «Європейська юридична освіта і наука: студентський вимір» на базі НКЦ КУП НАНУ в м. Ужгороді. Слід зазначити, що розвиток національної юридичної науки залежить не лише від виявлення обдарованої молоді серед аспірантів та студентів, а й від можливостей їх безпосередньої участі у різного роду наукових форумах.

Ми намагаємось акумулювати творчий потенціал науковців, які беруть активну участь у дослідженні проблем у галузі держави і права. Тому акцентуємо увагу на дослідженні проблем державотворення та правотворення, проблем та перспектив розвитку національного законодавства із метою вироблення науково обґрунтованих пропозицій щодо подальшого розвитку та удосконалення національної правової системи в цілому.

Таким чином, Київський університет права проводить п'ять науково-практичних конференцій на рік, які передбачені Планом проведення конференцій Міністерства освіти і науки України, і за результатами яких видаються збірники матеріалів. Вважаємо, що проведення таких наукових форумів забезпечує залучення до науково-дослідної діяльності викладачів, аспірантів та студентів, що в свою чергу

сприяє поглибленому засвоєнню студентами навчальних програм та є засобом виявлення серед студентської молоді здібних до наукової діяльності, а в подальшому також сприяє формуванню ефективного резерву викладацького і наукового складу університету.

Підготовка наукових і науково-педагогічних кадрів в університеті проводиться через **аспірантуру**, яка в цілому є одним з основних джерел постійного поповнення інтелектуального потенціалу вузу. Успішне володіння навичками дослідження і творчої роботи аспірантами та здобувачами наукових ступенів допомагає їм порівняно легко включатися в професійну діяльність, переводити наукові знання в площину практичного використання. За час існування аспірантури 15 осіб захистили кандидатські дисертації.

Стратегія розвитку Київського університету права спрямована на активне впровадження прогресивних освітніх технологій, досягнення найвищої якості підготовки науково-педагогічних та наукових кадрів.

В університеті функціонує сучасна **навчально-наукова бібліотека**, діяльність якої спрямована на науково-інформаційне забезпечення навчального-виховного процесу та науково-дослідної роботи. Фонди, які за 15 років з декількох десятків примірників збільшилися до майже 120 тисяч друкованих видань та понад 1000 найменувань електронних документів, являють собою одне з найсучасніших університетських зібрань юридичної літератури. Велике наукове значення має 15-тисячний фонд періодичних видань та наукових збірників, в якому зберігаються не лише вітчизняні видання юридичного спрямування, а й фундаментальні зарубіжні правові журнали.

Впровадження університетом сучасних інформаційних технологій дозволили створити принципово нове середовище бібліотечного обслуговування читачів та розширити культурний простір бібліотеки. Інновацією діяльності університетської бібліотеки є широке використання електронного каталогу, який налічує понад 22 тисячі бібліографічних записів, а також впровадження цифрових підручників, що стало для студентів і викладачів таким же легкодоступним та простим у використанні джерелом інформації, як і звичайна книга.

Одним із джерел збагачення бібліотечних фондів є постійне надходження книг від представників зарубіжних університетів-партнерів зі Сполучених Штатів Америки, Німеччини, Російської Федерації, Угорщини, Польщі, Болгарії, Іспанії, Словаччини, Сербії тощо.

Надзвичайно важливим чинником конкурентоспроможності вузу на сучасному етапі є підвищення якості знань, впровадження у навчально-виховний процес інноваційних технологій відповідно до сучасних досягнень науки та техніки. Університет плідно працює у цьому напрямі, має вагомі здобутки, позитивний досвід інноваційної роботи.

Окремо слід зазначити, що Міністерство освіти і науки України щорічно проводить виставку «Освіта і кар'єра», метою якої є інформування молоді з питань інтеграції України до ЄС, молодіжних програм, студентських обмінів, висвітлення досвіду співпраці з європейськими країнами у сфері освіти, працевлаштування молоді, розвиток молодіжного підприємництва, пропаганда здорового способу життя. Наш університет упродовж багатьох років бере активну участь у виставці «Освіта і кар'єра». Результати діяльності колективу завжди високо оцінювалися журі виставки. Завдячуючи наполегливій праці науково-педагогічних працівників університету, за успіхи у модернізації національної вищої юридичної освіти нас нагороджено:

2006 рік – Золотою медаллю у номінації «Інновації моніторингу якості освіти»; диплом за розробку і впровадження у навчально-виховний процес інноваційних освітніх технологій;

2007 рік – Бронзовою медаллю у номінації «Модернізація вищої освіти в контексті вимог Болонської конвенції»; Почесним званням «Лідер сучасної освіти» за багаторічну науково-педагогічну діяльність по інноваційному розвитку освіти України; Дипломом виставки за високі творчі досягнення в удосконаленні змісту навчально-виховного процесу;

2008 рік – Дипломом переможця в номінації «Міжнародне співробітництво у галузі освіти і науки»; Дипломом за інноваційний розвиток освіти та сучасні педагогічні технології;

2009 рік – Срібною медаллю переможця в номінації «Міжнародне співробітництво в галузі освіти і науки»; Почесним знаком переможця в номінації «Упровадження здобутків педагогічної науки в освітню практику»; Дипломом виставки «За високі творчі досягнення в удосконаленні змісту навчально-виховного процесу»;

2010 рік – Золотою медаллю переможця в номінації «Інноваційний розвиток освіти та сучасні педагогічні технології»; Дипломом виставки за «Міжнародне співробітництво в галузі освіти і науки»; Золотою медаллю переможця в номінації «Видання підручників та навчальних посібників нового покоління».

Це дає нам підстави констатувати, що на сьогодні Київський університет права НАН України отримав публічне визнання як вищий навчальний заклад, який готує висококваліфікованих фахівців у сфері права.

З метою поширення інформації про результати наукових досліджень із фундаментальних проблем держави і права у 2001 р. засновано український науково-теоретичний журнал «**Часопис Київського університету права**», який внесено Постановою Президії ВАК України до переліку фахових видань за спеціальністю «Юридичні науки». До кола авторів видання входять науково-педагогічні працівники та аспіранти як університету, так і інших навчальних закладів, науково-дослідних установ тощо.

Сьогодні «Часопис Київського університету права» – це авторитетне наукове видання, в якому висвітлюються актуальні питання теорії та історії держави і права, державного управління, адміністративного, конституційного, міжнародного, цивільного і підприємницького, аграрного та екологічного права, кримінології, кримінального і кримінально-процесуального права. Часопис інформує також про події наукового життя та досвід юридичної освіти в Україні; подає рецензії наукових праць та підручників з юридичної тематики.

З приємністю хочу зазначити, що часопис інтенсивно розвивається, збільшуючи свій обсяг та наклад, а також набуває все більшої популярності. Так, якщо в № 1-2001 містилося 14 фахових статей, то в № 4-2010 – вже 90.

Завдяки високому науковому потенціалу Київського університету права НАН України, подальшим перспективам розбудови вузу науковий журнал «Часопис Київського університету права» є важливою та ефективною трибуною для оприлюднення наукових досліджень і публічної наукової дискусії.

У вересні 2009 р. за рішенням ректорату університету було засновано щомісячний університетський інформаційно-аналітичний вісник Київського університету права НАН України «**Калейдоскоп університетських подій**», метою якого є поширення серед студентів, аспірантів та викладачів університету новин, які відбулися у науковій та студентських сферах, інформування про минулі й майбутні заходи університету, нові видання та бібліотечні надходження. Так, наприклад, рубрика «Крок до прекрасного» надає можливість ознайомитися із класичними і сучасними композиторами та побачити надруковані репродукції картин і скульптур видатних митців світу тощо.

Університетська газета посіла важливе місце в житті університету, тому що кожен студент та викладач КУП НАН України може висловити свої думки та розмістити їх на шпальтах газети. А для того, щоб кожний міг ознайомитися із цікавим науковим та студентським життям КУП НАН України, електронний варіант газети «Калейдоскоп університетських подій» розміщено на сайті університету.

Сучасний підхід до навчально-виховного процесу на основі новітніх інформаційних технологій в університеті вимагав, насамперед розширення локальної комп'ютерної мережі, підключення до неї усіх структурних підрозділів, забезпечення доступу до всесвітньої мережі Інтернет. У 2008 р. на базі лабораторії комп'ютерних систем в університеті був створений структурний підрозділ – **Центр інформаційних технологій (ЦІТ)**.

Фахівцями лабораторії було впроваджено в дію систему високошвидкісного доступу до мережі Інтернет, яка дозволила на сучасному рівні вирішувати питання інформатизації навчального закладу, підвищити ефективності роботи існуючої мережі та залишити простір для її максимального розширення у зв'язку з новими вимірами до сучасного вищого навчального закладу.

З першого вересня 2009 р. стартував новий сайт Київського університету права НАН України. Крок за кроком, університет розвивається в різних напрямках, а сайт – візитівка вузу. Статистичні дані показали, що за рік роботи нового сайту через Web-сторінку до університету завітали понад 27 тис. відвідувачів.

За короткий проміжок часу зусиллями керівництва університету та співробітників центру в університеті більше ніж удвічі зріс парк сучасної комп'ютерної техніки, запрацювали три оновлені комп'ютерні класи, повністю комп'ютеризовано читальні зали бібліотеки.

Мережа Інтернет стала основою для розвитку технологій поширення знань в КУП НАН України, давши в руки студентів і викладачів електронні бібліотеку та підручники, зручні системи тестування, а також засоби спілкування. Впровадження сучасних інформаційних технологій в КУП НАН України дозволило не лише об'єднати всі раніше відомі засоби навчання, а й помітно розширити їх перелік, зробивши істотний вплив на інформаційну культуру в освітньому середовищі.

Спільна робота Центру інформаційних технологій з викладачами університету та навчальним відділом, дозволяє організувати різні форми навчально-пізнавальної діяльності на лекційних та семінарських заняттях, зробити активною і цілеспрямованою самостійну роботу студентів.

А з 2010 р. університет надає можливість вільного доступу до безпроводного *Інтернету* для кожного викладача та студента безкоштовно.

Досягнення Центру інформаційних технологій КУП НАН України отримали високу оцінку у 2010 р. – *Золоту медаль* в номінації «*Інноваційний розвиток освіти та сучасні педагогічні технології*» на *Міжнародній виставці «Освіта та кар'єра-2010»*.

Реалізація стратегії **міжнародного співробітництва** є розширення закордонних контактів, сприяння розвитку міжнародного партнерства у сфері освіти та науки, а також пошуку грантів та програм

фінансування. Для цього було створено *Відділ міжнародних зв'язків та грантів КУП НАН України*, який забезпечує візити закордонних делегацій та міжнародне співробітництво. Встановлено ділові контакти з Посольствами та представництвами іноземних країн в Україні. Також відділом створено бази літніх та мовних шкіл, в яких можуть брати участь як студенти, так і викладачі університету. Постійно здійснюється обмін інформацією та організовується участь представників університету в заходах, необхідних для вдосконалення наукової, науково-практичної та навчально-методичної роботи університету.

Успішно виконуються угоди про співпрацю з навчальними закладами багатьох країнах світу, зокрема з Академічним товариством ім. М. Балудянського, Вищою школою Сладковіче (Словаччина); – Юридичним факультетом Нішського університету (Сербія); Інститутом держави і права Угорської академії наук, Мішкольцьким університетом, факультетом держави і права Дебреценського університету, факультетом права Сегедського університету (Угорщина); факультетом права Люблянського університету (Словенія); юридичним факультетом Московського державного університету ім. Ломоносова, кафедрою ЮНЕСКО при Інституті міжнародного права і економіки ім. А. С. Грибоєдова (Росія); Товариством «Україна – Болгарія», факультетом права Софійського університету, Університетом ім. Святого Кирила і Мефодія (Болгарія); Католицьким університетом Яна Павла II в Любліні, університетом ім. Марії Кюрі Складовської, Вищою школою суспільно-природничих наук в Любліні, Європейським колегіумом польських та українських університетів (Польща); Українсько-американською асоціацією юристів, Університетом штату Арканзас у Джонсборо, Вищою школою права Вашингтонського університету (США), а також з Європейською організацією публічного права в Греції та Міжнародним центром передових досліджень та порівняльного аналізу ЄС-Росія в Австрії.

Університет виховує гармонійну особистість, адже нове покоління молодих юристів повинно бути креативним, високоінтелектуальним, творчим, з багатим і різнобічним внутрішнім світом. Цьому значною мірою сприяють духовнозбагачувальні авторські проекти університету. Хочу відзначити найпопулярніші з них. Це:

- Проект «Майбутнє України в руках талановитої молоді», у рамках якого відбуваються різні наукові, освітнянські та патріотично-виховні заходи.
- Проект «Інтелектуальна власність в Україні: перлини сучасного живопису для студентської молоді», завдяки якому студенти вузу постійно знаходяться серед творів образотворчого мистецтва, що прикрашають стіни університету, а також мають можливість спілкуватися з митцями і брати участь у презентаціях художніх творів.
- Проект «Інтелектуальна власність в Україні: перлини сучасної літератури для студентської молоді», у межах якого проводяться презентації творів сучасної літератури та зустрічі з відомими авторами.
- Проект «Крок до прекрасного». У рамках цієї програми нами укладено угоди з театрами м. Києва, за якими найкращі студенти університету мають можливість відвідувати театри та збагачувати свій культурний рівень.
- Проект «Здорова молодь – сильна держава», основною метою якого є проведення різноманітних спортивних змагань та конкурсів, де зазвичай перше місце отримують студенти нашого університету.
- Проект «Пізнай свій край». Його головним завданням є формування у студентів інтересу та поваги до культури українського народу, потреби не тільки бачити і відчувати красу, а й творити її власними руками.
- Проект «Передай тепло своєї руки маленькій дитині», завдяки якому студенти та адміністрація університету здійснюють підтримку дитячих будинків, яким необхідна допомога.

Професійна підготовка юристів поєднується із творчою діяльністю. Для цього 1 вересня 2009 р. був створений **Культурно-розважальний центр КУП НАН України**, діяльність якого спрямована на формування у студентської молоді сучасного креативного світогляду, розвитку творчих здібностей і навичок самореалізації особистості, стимулювання у молоді прагнення до здорового способу життя, про що свідчать безліч загально університетських проектів та конкурсів, які мають свою функціональну спрямованість, зокрема:

- «Дебют першокурсника»
- «Студент року»
- «Міс дружби»
- «Міс та Містер університет».

Крім того, успішно діють студія спортивно-бального танцю «KUL Dance», студія вокалу, клуб «Фотохудожник».

На нашу думку, все це дає змогу розширювати світоглядні горизонти та сприяє формуванню справжніх цінностей майбутніх фахівців у галузі права.

Концепція розвитку Київського університету права НАН України передбачає не лише фахову складову підготовки, а й приділяє значну увагу **фізичному вихованню та спорту** як важливому компоненту виховання студентської молоді. У цьому напрямку Університет докладає великих зусиль. У 2009 р. побудований багатофункціональний спортивний комплекс, який включає в себе: тенісний корт, на основі теніситу, універсальний спортивний майданчик з покриттям зі штучної трави, бадмінтонний корт з синтетичним покриттям «HARD», комплекс вуличних тренажерів. Створені секції футболу, регбі, волейболу, атлетичної гімнастики, шейпінгу та аеробіки.

Ми розглядаємо фізичне виховання та спорт у більш широкому, ніж традиційно, аспекті – як одну з унікальних і найважливіших складових професійно-орієнтованої психологічної підготовки юриста-практика. Навіть попри те, що ми не фізкультурний вуз і не ставимо перед собою на меті завоювання олімпійських висот, наші жіноча регбійна та чоловіча футбольна команди мають значні досягнення.

Університет став одним із піонерів у розвитку жіночого регбі в Україні – університетська жіноча регбійна команда регулярно входить в число призерів на першості України (2008, 2009 – II місце, 2010 – III), посіла друге місце у всеукраїнському турнірі (Одеса, 2008), виграла міжнародний турнір з пляжного регбі (Київ, 2008, 2009, 2010), була другою на міжнародному турнірі з пляжного регбі (Москва, 2008).

Окремо відзначимо **університетське студентське самоврядування**, яке здійснює свою діяльність на рівні академічних груп університету, сприяє задоволенню студентських потреб та інтересів.

Так, на Всеукраїнському конкурсі «Юрист року – 2010» у номінації «Студент-Юрист – 2010» серед сотень номінантів переможцем стала студентка IV курсу, голова студентського самоврядування Київського університету права НАН України – **Осядла Марія Володимирівна**.

Студентське самоврядування спрямоване на формування у молоді сучасного світогляду, ідей та переконань. Активна творча співпраця науково-педагогічних працівників та студентського загалу допомогли сформувати потужний освітянський заклад, який одночасно виступає інтелектуальним, науковим і культурним центром, де успішно реалізуються програми, направлені на формування естетичного смаку, гуманного ставлення до світу та людей, профілактики негативних явищ у молодіжному середовищі та з метою вирішення нагальних проблем молоді.

Завершуючи короткий екскурс в історію нашого вузу, його сьогодення та враховуючи те, що у грудні цього року університет відзначатиме свій 15-річний ювілей, хочу підкреслити наступне, 15 років для будь-якої установи – це невеликий вік, з огляду на час. Але з огляду на результати зроблених справ та свою філософію розвитку, Київський університет права НАН України стає все більш впливовим навчальним закладом країни. Про це свідчить публічне визнання його як одного з провідних наукових та освітніх центрів у системі вищої освіти. Тому сподіваємось, що колектив університету, маючи фундаментальну базу – невичерпний науковий і творчий потенціал – упевнено дивиться в майбутнє та рішуче крокує вперед.